

aanwijzingen, die ook hier thans ter sprake worden gebracht. Een nadere beschouwing dier bronnen en verscheiden nieuwe gegevens maken het mogelijk een overzicht en een indeeling van Mullems werkzaamheid te verkrijgen. Ruim 20 door hem gedrukte werken heb ik in handen gehad. De verschillende wijzen waarop hij achtereenvolgens zijn naam en adres pleegt te vermelden geven bruikbare aanwijzingen voor de dateering. Zodoende werd het mogelijk zijn werkzaamheid in vier perioden te verdeelen, die ongeveer begrensd worden door de jaartallen 1573, 1583, 1587, 1595 en 1599.

Omtrent Mullems naam en herkomst doet Ledeboer (en na hem anderen) enkele mededeelingen, die vermoedelijk slechts onderstellingen zijn. Op zijn drukken geeft hij zichzelf steeds den naam Dierick (Dierck of Dierc) Mullem (of Mulm); eenmaal slechts, op een titelblaadje van 1577, breidt hij dit uit tot Dierick de Raeff van Mullem. Men moge hieruit met eenig recht willen afleiden dat hij eigenlijk de Raeff heette en dat Mullem, een dorp bij Audenaerde, zijn geboorteplaats is geweest, vast staat dit daarom geen van beide. In dien tijd, toen de familienamen nog in wording waren, kan dit De Raeff een bijnaam geweest zijn, waarmee hij zelf, of zijn vader, mogelijk naar een uithangbord of huisteeken werd genoemd; zeker bediende hij zich van dien naam in het algemeen niet. En plaatsen die Mullem of Mulhem heeten zijn er meer; behalve dat in Oost-Vlaanderen is er een dorp in Noordbrabant en ook de stad Mülheim bij Keulen zou heel goed hierbij in aanmerking kunnen komen. Dat hij uit de Zuidelijke Nederlanden kwam, evenals zijn later te Rotterdam gevestigde vakgenooten Van Waesberghe en Sambix, is op zich zelf niet onwaarschijnlijk. Met name Antwerpen moest vele bekwame vertegenwoordigers dezer nijverheid aan de Noordelijke gewesten afstaan. Dat Mullem echter ook reeds te voren in Antwerpen werkzaam zou zijn geweest is een stelling die op een zeer wankelen grond rust. In het Bulletin du Bibliophile Belge deel XVIII (Brux. 1862) geeft Dr. A. Namur een overzicht van